

NETTVERK FOR FORMGIVING, KUNST OG HÅNDVERK I UH-SEKTOREN

Nettverkskonferansen 2022, Trondheim 24.-25. januar 2022, NTNU / DMMH

CALL FOR PAPER

Demokrati og medvirkning

Overordnet tema for nettverkskonferansen i 2022 er *Demokrati og medvirkning i barnehage, skole og samfunn*.

Kunst og kultur har stor betydning for et velfungerende demokrati. St. Meld. 8 *Kulturens kraft - Kulturpolitikk for framtida* er kunstens ytringsdimensjon og samfunnsbyggende kraft vektlagt: «Ytringsfridom er ein grunnleggjande føresetnad for demokrati og menneskerettar. Kunst og kultur er nettopp ytringar» (Kulturdepartementet, 2018).

Nettverkskonferansene ønsker å løfte fram de tverrfaglige temaene i LK20 gjennom tema, keynote, abstract. På nettverkskonferansen ved HVL i Bergen i 2020 stilte vi spørsmålet *Bærekraftig utvikling?* Bærekraftprofilen ble tatt videre til den digitale konferansen ved UiA 2021, hvor fokus ble satt på *Kunstens betydning?* Hva er kunstens og kunst- og håndverksfagenes betydning for barnehage, skole og samfunn? Vi spurte hva er det som skjer om vi dreier fokus mot en verdenssentrert, demokratisk, økologisk, etisk og politisk fagforståelse?

Vi ønsker også med denne konferansen å knytte sammen didaktisk forskning innen kunst og håndverk som den har vokst fram i barnehagelærerutdanningen og i lærerutdanningen. Hva kan disse to lærerutdanningene lære av hverandre?

Demokrati og medvirkning er adressert i *Læreplanen kunnskapsløftet – fagfornyelsen 2020 overordnede del 1.6*, hvor det bl.a. står at «Skolen skal fremme demokratiske verdier og holdninger som motvekt mot fordommer og diskriminering. Skolen skal også skape respekt for at mennesker er forskjellige, og elevene skal lære å løse konflikter på en fredelig måte». Den nasjonale fagfornyelsen henger nøye sammen med FNs internasjonale bærekrafts agenda. De fleste bærekraftmålene berører demokrati og medvirkning. Punkt 4.7 beskriver elever og studenters rett til å utvikle kompetanse til å fremme bærekraftig utvikling og globalt medborgerskap. Læreplanen og FN's intensjon er gjennomgripende langsiktige endringer, med effekt på holdninger, tenkesett og hvordan vi føler og handler i forhold til virkeligheten vi står overfor. Dette fordrer nytenking i vår undervisningspraksis.

I beskrivelsen av det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap i læreplanen ser vi en liknende retorikk: «Opplæringen skal gi elevene forståelse for sammenhengen mellom demokrati og sentrale menneskerettigheter som ytringsfrihet, stemmerett og organisasjonsfrihet. De skal få innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk» (Kunnskapsdepartementet, 2020). Om dette tverrfaglige temaet i kunst og håndverk står det

blant annet: «Gjennom møter med kunst og kultur og arbeid med visuelle ytringer kan elevene utvikle evne til å tolke, medvirke i og endre samfunnet de lever i.»

I *Rammeplan for barnehagen 2017* vektlegges barns medvirkning som et uttrykk for at barnehagen som fellesskap skal være en arena hvor alle kan ytre seg, bli hørt og delta. Medvirkning som begrep blir derfor konkrete praktiske handlinger for å legge til rette for barnehagebarns demokratiske deltagelse. Kunst og håndverk er et fagfelt hvor medvirkning synes gjennom alle barns ulike uttrykk, arkitekturens romlige løsninger og tilrettelegging av materiell og verktøy for skapende prosesser.

En del av kjernen i kunst- og håndverksfaget er visuell kompetanse. Visuell kompetanse er en forutsetning for å kunne delta i demokratiske prosesser i det offentlige visuelle og funksjonelle rom. Å kunne lese arkitekttegninger for bygg, se konsekvensene av store inngrep i fellesskapets rom, vurdere funksjonalitet og visuell estetikk for fellesskapet, er en viktig del av kunst- og håndverksfagets bidrag til å styrke demokrati og medvirkning i samfunnet.

Nettverkskonferansens overordnede tema «Demokrati og medvirkning» fordrer dermed utvikling av en fagdidaktikk tuftet på aktive estetiske læreprosesser som forutsetning for læring, og hvordan dette i ulike faglige kontekster gir grunnlag for dybdelæring- og flertydig læring. Et kjennetegn for estetiske, kroppsliggjorte læreprosesser er læring gjennom sammensatte prosesser, som ikke nødvendigvis gir entydige svar, men der ulike veier til forståelse utforskes, utfordres og utvikles. Her ligger et utvidet kunnskapssyn, med vekt på praktisk skapende, emosjonelle, relasjonelle og refleksive momenter. Estetiske læreprosesser er en kreativ nøkkel til fellesskap, helse og livsmestring som ligger til grunn for virkelighetsutvidende forståelse, brobyggende tillit og samhandling: et nødvendig fundament for dybdekunnskap, bærekraftig utvikling og essensiell som ressurs for demokrati og medborgerskap.

Kategorier

På konferansen KH i UH sektoren 2022 i Trondheim har vi følgende kategorier:

1. Vitenskapelige paper og paper som presenterer utviklingsarbeid (15 min + 5)
2. Praksisfortelling (15 min + 5)
3. Poster/visuell fremstilling (digital eller fysisk)/liten utstilling (5 min + utst.)
4. Performance lecture og kunstneriske bidrag. (maks. 20 min)

Nettverket ønsker å ha en lav terskel på presentasjonene slik at konferansen både kan være et møtested for å presentere fullførte prosjekter og for å diskutere prosjekter som er underveis eller på idéstadiet. Vi åpner for tre typer bidrag innenfor hver kategori:

- a) Prosjekt-idé (opplys om hvor langt ideen er utviklet)
- b) Underveis prosjekt (opplys hva som er gjort og hva som står igjen)
- c) Fullført prosjekt (opplys om hvor stort prosjekt/hvilken type prosjekt dette har vært og eventuell publisering).

Kategori 1:

Krav til vitenskapelig paper er at abstractet inneholder en kort innledning om det faglige / didaktiske fokuset i presentasjonen, problemstillingen, metodene brukt for å undersøke denne, plassering / forankring i ei teoretisk ramme og kort om resultatene. Det settes av 15 min. pr. presentasjon og 5 min. til spørsmål/diskusjon. Etter konferansen kan paperet bearbeides til artikler og sendes til tidsskriftet *FORMakademisk*, eller bli presentert på nettstedet til *Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen*.

Kategori 2:

Denne kategorien kan inneholde praksisfortellinger fra barnehage/grunnskole/videregående skole/høgskole/universitet. Fokusområde, formål med praksisfortellingen og eventuelle

spørsmål til diskusjon bør komme fram i innsendt abstract. Praksisfortellingen presenteres muntlig på konferansen med bilder/videoer i PowerPoint e.l. Det settes av 15 min. pr. presentasjon og 5 min. spørsmål/diskusjon. Etter konferansen kan praksisfortellingene bearbeides til artikler og sendes til det fagdidaktiske tidsskriftet *FORM*, eller bli presentert på nettstedet til *Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen*.

Kategori 3:

En poster er en vitenskapelig presentasjon, men samtidig er det en reklameplakat mer enn en tidsskriftartikkel. Foto og anna visuell støtte er med. Posteren bør gi svar på spørsmålene: Hvorfor, hvordan, hva fant du, og hva betyr det?

Posteren (enten digital eller fysisk) settes opp før konferansen begynner. Det vil bli avsatt tid til at deltakerne kan se utstillingen/fremstillingen og høre en kort presentasjon på 5 min. Vi anbefaler å lage en flyer som presenterer arbeidet. - Tekniske og praktiske behov må informeres om (størrelse på posters, utstillingsbehov, lengde på video eller lignende).

Kategori 4

Performance lecture / kunstneriske bidrag vil være en visning hvor kunstfaglige estetiske virkemidler vil stå sentralt for å belyse innovasjon og kritisk refleksjon gjennom et visuelt, fysisk og tverrfaglig verk som har utstrekning i tid og rom, og som utføres av personer på stedet, etter en idé. Visningen må ha en maksimal ramme på 20 min. og må kunne gjennomføres i et vanlig klasserom.

Retningslinjer for abstract: paper, praksisfortelling, poster/visuell fremstilling/liten utstilling / performance lecture / kunstneriske bidrag

- Max. 300 ord.
- Navn og institusjon
- Hvem som skal presentere bidraget på konferansen
- Tittel på presentasjonene
- Type kategori og hvor langt man er kommet: a) ide, b) underveis eller c) fullført
- Fokus og formål med presentasjonen (se retningslinjer for de ulike kategoriene over)

Abstract lastes opp via [nettverkets nettside](#) hos *Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS)*. Her vil lenke til innsendingsskjema publiseres. **Frist 1.10.21**. Abstracts vil publiseres digitalt på nettsiden i god tid før konferansen.

På nettsiden vil det også ligge informasjon om påmelding og program.

Spørsmål angående konferansen kan rettes til koordinatoren for nettverket Merete Hassel ved *Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen*, tlf. 75 51 79 06, ragnild.m.hassel@nord.no

FORHÅNDSVARSEL

10-årsjubileum for Nettverkskonferansen KH i UH sektoren i 2023!

[Nettverk for formgivning, kunst og håndverk i universitets- og høyskolesektoren](#) ble etablert i 2013, og har dermed 10-årsjubileum i 2023. Dette vil vi gjerne markere! Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen og nettverket har hatt konstruktive samtaler med FormAkademisk og tidsskriftet FORM.

Det vitenskapelige tidsskriftet *FormAkademisk* vil lage et jubileumsnummer for nettverket. Artiklene kan gjerne bygge på paper presentert på en av de tidligere nettverkskonferansene. Artikler i *FormAkademisk* gir uttelling på nivå 1.

Praksisfortellinger presentert på konferansen i 2022 og tidligere konferanser vil kunne sendes inn og bli presentert i det fagdidaktiske tidsskriftet *FORM*, som også vil lage et jubileumsnummer for nettverket.

Det vil komme mer informasjon om dette på epost og på konferansen i Trondheim i 2022.

For vitenskapelig komite 2022
Harald Høgseth (NTNU/ILU)
Lisbet Skregelid (UiA)
Nina Scott Frisch (DMMH) leder